

พุทธภาวะอยู่แค่เอื้อม

ภาพ: ท่านกัมโปปะ โชนัม หรินเซน วาดโดยตรุกู โชเกียล รินโปเซ

เรียนกัลยาณมิตรทั้งใกล้และไกล

ข้าพเจ้าหวังว่าเมื่อท่านได้อ่านสาส์นฉบับนี้ ท่านก็คงจะสบายดี มีสุขภาพแข็งแรง และมีความสุขเช่นเคย ในวันที่ระลึกปรมจารย์ปัทมสมภพนี้ ข้าพเจ้าอยากจะย้อนกลับไปกล่าวถึงโคลกอันมีชื่อเสียงซึ่งเป็นบทแรกของคัมภีร์รัตนารมณ์แห่งความหลุดพ้น (อังกฤษ: *Jewel Ornament of Liberation* ทิเบต: *Dakpo Targyen - ดักโป ทาร์เกน*) ของท่านพระสังฆปาณุกัมโปปะ ดังนี้

เหตุ คือ ธรรมชาติพุทธะ

พื้นฐาน คือ ชีวิตมนุษย์อันล้ำค่า

ปัจจัยเกื้อหนุน คือ ศุรุทางธรรม

วิธีการ คือ คำสอนของศุรุทางธรรม

ผล คือ พระพุทธภาวะอันบริบูรณ์

กิจของพระพุทธรูป คือ การช่วยเหลือสรรพสัตว์โดยไร้ความปรองดอง

วรรคแรกของโคลกบทนี้เป็นประเด็นสำคัญ และเป็นหัวข้อหลักของเนื้อหาทั้งเล่มของคัมภีร์อุตรตันตระ
คาสตร์ (ทิเบต: Gyü Lama - จู ลามะ) คัมภีร์อันลึกซึ้งนี้มีเนื้อหาที่สรุปออกมาได้เป็นโคลกต่อไปนี้
ซึ่งอธิบายเหตุของการตื่นรู้ คือธรรมชาติแห่งพุทธะ

เพราะกายของพระพุทธะอันบริบูรณ์แผ่ซึบซาบในทุกสิ่ง
เพราะไม่มีความแปลกแตกต่างกันภายในความเป็นเช่นนั้นเอง
และเพราะทุกชีวิตมีธรรมชาตินี้อยู่
ดังนั้น ทุกคนจึงมีแก่นแท้แห่งพุทธะอยู่เสมอ ๆ

มีประเด็นหลักอยู่สามประการที่จะต้องเข้าใจในที่นี้ ประเด็นแรกก็คือปรากฏการณ์ทุกอย่าง ซึ่งรวมถึง
กาย วาจา และใจของทุกชีวิตล้วนประกอบด้วยความว่างทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้ ศูนยตาจึงเป็นธรรมชาติของ
ทุกปรากฏการณ์ แต่ศูนยตาก็ยังเป็นแก่นแท้ของพระพุทธเจ้าทั้งหลายด้วย คือเป็น “กายสมบุรณ์” หรือ
ธรรมกายของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ที่ว่าสมบุรณ์นี้ก็เพราะศูนยตามีคุณลักษณะที่ดีทุกอย่าง ไม่บกพร่อง
ในทางใดเลย กายสมบุรณ์ ธรรมกาย หรือศูนยตานี้แผ่ซึบและซึบซาบอยู่ทั่วทุกสิ่ง ขนาดที่เป็นธรรมชาติ
ของสรรพชีวิต

ประเด็นหลักประการที่สองก็คือ เนื่องจากความว่างมีอยู่ในสรรพชีวิตโดยเท่าเทียม และเท่ากับพระพุทธเจ้า
ทุกพระองค์ จึงไม่มีความแตกต่างใดๆ เลยภายในธรรมกาย ศูนยตาหรือธรรมกายนี้ ไม่มีความแปลก
แตกต่างจากกัน ไม่มีดีหรือชั่ว ดังนั้นจึง “ไม่มีความแปลกแตกต่างกันภายในความเป็นเช่นนั้นเอง”

นี่เป็นสิ่งบ่งบอกว่า สรรพชีวิตล้วนมีธรรมชาติแห่งพุทธะ และธรรมชาตินั้นก็เหมือนกันกับธรรมชาติของ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้า หมายความว่าเราไม่สามารถแยกออกจากหรือเข้าไปรวมกับธรรมชาติแห่งพุทธะได้
การทำกุศลกรรมก็ไม่ได้ทำให้เราเข้าไปใกล้ธรรมชาติที่แท้มากขึ้น และการทำกุศลกรรมก็ไม่ได้ทำให้เรา
ห่างจากธรรมชาติแห่งพุทธะออกไปอีก ธรรมชาติแห่งพุทธะนั้นไม่สามารถเพิ่มหรือลดลงได้ ไม่สามารถ
พัฒนาหรือเสื่อมได้ นี่คือประเด็นหลักข้อหนึ่งที่จะต้องระลึกไว้เสมอ

ประเด็นที่สามและสุดท้ายก็คือ สรรพชีวิตล้วนมีจิตความโน้มเอียงเป็นของตนเอง ขึ้นอยู่กับว่าได้ไปเผชิญ
กับปัจจัยเช่นไร ผู้เจอปัจจัยที่ไม่ดี ก็ไม่รู้จักแยกแยะดีชั่ว บอกไม่ได้ว่าไหนคือความกรุณา ไหนคือความโกรธ
ทั้งยังไม่มีความสำนึกละอาย ขาดสติ และมีอารมณ์รุนแรง บุคคลเหล่านี้จะพบหนทางสู่การตื่นรู้ได้ยาก และ
ยังมีผู้ที่มีจิตโน้มเอียงขึ้นชอบการฟัง เขาจะพบผู้ชี้แนะทางธรรมที่จะสอนหนทางสู่การหลุดพ้นไปจาก

สังสารวัฏทั้งสามอบายภูมิ ยังมีผู้ที่มีจิตในทางพระโพธิสัตว์ ซึ่งจะพบครูอาจารย์และได้เจริญโพธิจิตขึ้น ในกระแสจิตของตน มีผู้ที่มีจิตในทางที่จะปฏิบัติมนต์ลับ ซึ่งจะได้รับคำสอนที่นำไปสู่พุทธภาวะภายในชาติเดียว จริตความโน้มเอียงเหล่านี้ล้วนขึ้นอยู่กับบุคลิกลักษณะของเขา นิสัยความเคยชินของเขา และปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ที่เขามีอยู่ ทั้งหมดนี้จะก่อให้เกิดผลที่เขาจะได้รับ จริตกว้างๆ แต่ละชนิดนี้มีชื่อเรียกเฉพาะ และแต่ละชนิดก็จัดเข้าเป็นความโน้มเอียงในลักษณะหนึ่งๆ ขึ้นกับความสามารถของแต่ละบุคคล

ด้วยเหตุนี้ ถึงแม้ทุกชีวิตจะมีเหตุแห่งการสำเร็จเป็นพระพุทธเจ้าอยู่แล้วในตัวเอง เพราะทุกชีวิตมีพุทธภาวะอยู่แล้ว จึงเป็นเรื่องสำคัญที่แต่ละชีวิตจะต้องได้พบกับปัจจัยอันเหมาะสมที่จะทำให้เหตุนั้นเกิดเป็นผลได้ ดังนั้น เราทุกคนจึงควรสร้างปัจจัยที่เหมาะสมกำหนดทางของเรา ด้วยการเจริญความกรุณา สังฆสมบุญกุศล ปฏิบัติปารมิตาอันมีการให้ทาน เป็นต้น และอุทิศกุศลกับตั้งปณิธาน เมื่อเริ่มต้นปฏิบัติ ควรเริ่มทุกสิ่งด้วยการตั้งเจตนาที่เป็นโพธิจิต หรืออย่างน้อยก็ด้วยความกรุณา ในส่วนกลางของการปฏิบัติ เราควรมุ่งสั่งสมบุญและปัญญาญาณ รวมทั้งชำระมลทินต่างๆ ให้บริสุทธิ์ ในตอนท้าย เราควรอุทิศกุศลและตั้งปณิธานทุกครั้ง ด้วยวิธีนี้ เราจะสามารถสร้างปัจจัยที่เหมาะสมทุกประการที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของเราได้

สรุปแล้ว ในวันครุรินโปเชครั้งนี้ ข้าพเจ้าอยากจะเตือนให้ทุกท่านได้ระลึกว่า เหตุแห่งการตื่นรู้นั้นมีอยู่แล้วในทุกสรรพชีวิต ดังนั้น จึงอยู่ที่ความสามารถของเราเองว่าจะเอื้อมถึงพุทธภาวะได้หรือไม่ เราไม่ควรลืมเรื่องนี้ และควรมั่นใจมากยิ่งขึ้นไปอีกว่า เรามีความสามารถที่จะตื่นรู้ได้อย่างเต็มที่

ด้วยความรักเมตตาและสวดอธิษฐานให้

สัพพะมังคะลัง ขอมงคลทั้งปวงจงบังเกิด

พักชก รินโปเช